

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради

Мар'янівського ліцею Мар'янівської селищної ради

Луцького району Волинської області

протокол № 4 від 24.11.2025 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом від 25.11.2025 № 230

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання і протидію насильству
та жорстокого поводження з дітьми
в Мар'янівському ліцеї

Луцького району Волинської області

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії насильству і жорсткому поводженню зі здобувачами освіти у Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області і розроблене у відповідності до: Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Закону України «Про охорону дитинства», постанови КМУ від 01.06.2020 № 585 постанови Кабінету Міністрів України № 658 від 04.06.2025 року про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

1.2. Основною метою щодо запобігання та протидії насильству і жорсткому поводженню з дітьми є:

- створення у ліцеї ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- створення безпечного освітнього середовища;
- психологічне і фізичне забезпечення та підвищення ефективності освітнього процесу у ліцеї;
- формування негативного ставлення до булінгу;
- захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя всіх його учасників;
- запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поводження з дітьми, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.

1.3. Це Положення є обов'язковим до виконання для всіх учасників освітнього процесу.

2. Основні терміни

У цьому Положенні терміни вживаються у значеннях, наведених у чинному законодавстві України, а саме:

2.1. Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, які унеможливають фізичну, психологічну та інформаційну шкоду для всіх

учасників, забезпечуючи комфортну взаємодію, відсутність насильства (булінгу), дотримання прав, а також відповідність санітарним, протипожежним та кібербезпековим нормам. Це простір, де є безпечні умови навчання та праці, емоційна підтримка, ресурси для запобігання загроз та повага до особистості, що включає захист від булінгу, дискримінації, а також заборону алкоголю, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин .

2.2. Насильство над дитиною – будь-які умисні дії або бездіяльність, що завдають шкоди фізичному, психічному або емоційному стану дитини.

Види насильства:

- *Фізичне* – форма насильства, що включає тілесні ушкодження, побої, штовхання, обмеження волі пересування.
- *Психологічне* – форма насильства, що включає погрози, приниження, залякування, маніпуляції, постійний контроль, переслідування (сталкінг).
- *Економічне* – форма насильства, що включає позбавлення житла, їжі, одягу чи коштів, заборона працювати чи навчатися, шантаж грошима.
- *Сексуальне* – форма насильства, що включає будь-які дії сексуального характеру, вчинені проти волі особини, включаючи зґвалтування та примус до небажаних контактів.
- *Кібернасильство* – форма насильства, що включає цькування, шантаж чи переслідування в інтернеті та соцмережах.

2.3. Жорстоке поводження – поведінка, що принижує гідність дитини, зловживання владою, фізичні покарання тощо.

2.4. Булінг (цькування) – агресивна поведінка з метою приниження, домінування над іншою дитиною.

3. Принципи діяльності ліцею у сфері запобігання насильству

3.1. Дотримання прав дитини.

3.2. Недопустимість будь-якої форми насильства.

3.3. Нульова толерантність до жорстокого поводження.

3.4. Конфіденційність при розгляді звернень.

3.5. Превенція через освіту, інформування, профілактику.

4. Завдання ліцею щодо запобігання насильству

4.1. Здійснення аналізу ситуації у Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області (фізичного та емоційно психологічного середовища).

4.2. Вироблення офіційної позиції Мар'янівського ліцею Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області щодо усіх форм насильства та інформування про неї всіх учасників освітнього процесу.

4.3. Розроблення правил поведінки для всіх учасників освітнього процесу – учнів, батьків, вчителів та інформування про них.

4.4. Визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та дотримання безпечної поведінки в Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області.

4.5. Здійснення інформування на сайті Мар'янівського ліцею Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області про цілодобові телефони

довіри з питань допомоги жертвам насилля у ліцеї та сім'ї; Національної гарячої лінії з питань запобігання насильству, Національної дитячої «гарячої лінії».

4.6.Обов'язкове інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та Служби у справах дітей про випадки, або підозри щодо форм насильства та експлуатації.

4.7. Взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання всіх видів насильства відповідно до чинного законодавства.

5. Заходи щодо запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми

5.1.3 метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми у Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області здійснюються такі заходи:

1. Превентивні заходи:

- затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1;
- затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з додатком 2;
- затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3;
- інформування дітей, батьків, або інших законних представників дитини, працівників Мар'янівського ліцею Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області, упровадження заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;
- врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області під час прийому на роботу працівників Мар'янівського ліцею Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області;

2.Заходи з виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організація доступних і безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;
- оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною в Мар'янівському ліцеї .

3.Заходи з навчання та підвищення обізнаності педагогічних працівників щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організація інформаційних консультацій для здобувачів освіти (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);
- залучення батьків, інших законних представників дитини до діяльності

Мар'янівського ліцею Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів).

4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

- регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
- збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування здобувачів освіти, батьків, працівників);
- аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню).

5. Заходи з інформування (розміщення у доступних місцях у Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області та на сайті інформаційних матеріалів, плакатів, брошур з контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

6. Права та обов'язки учасників освітнього процесу

6.1. Працівники Мар'янівського ліцею Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області мають право на:

- захист професійної честі та гідності ;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди і агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

6.2. Обов'язки адміністрації Мар'янівського ліцею:

- сприяти створенню безпечного освітнього середовища, вільного від насильства і жорстокого поводження з дитиною;
- затвердити Положення, забезпечити його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним усіх працівників і здійснити контроль за його виконанням;
- забезпечити здійснення заходів із ознайомлення працівників Мар'янівського ліцею Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області із Положенням у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи працівника з учнями;
- розглядати усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною протягом однієї доби з моменту надходження;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомити про це батькам або законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші представники дитини є кривдниками), письмово повідомити уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та Службі у справах дітей, а також вжити заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 №585 « Про забезпечення соціального захисту дітей, які

перебувають у складних життєвих обставинах»;

- інформувати дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з надання інформації про шляхи інформування про такі випадки;

- забезпечити функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний дзвінок, електронний лист, паперове повідомлення), зокрема анонімно за бажанням особи, яка надіслала повідомлення;

- сприяти проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

- не допускати до роботи осіб, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи (відповідно до статті 10 Закону України «Про охорону дитинства»);

- під час працевлаштування осіб, які безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, проводити опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження з дитиною, із метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження;

- забезпечити проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для всіх учасників освітнього процесу з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми, що передбачає наступні напрями: розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства; методи профілактики булінгу серед дітей; використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами; надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження; порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності; дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства; алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та Службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження;

- взаємодіяти зі Службою у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

6.3. Педагогічні та інші працівники в разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- забезпечити здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, жорстокого поводження, у тому числі булінгу, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;

- повідомити адміністрацію Мар'янівського ліцею Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області та одного з батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження

та дитину, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- сприяти в проведенні розслідування щодо випадків насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти;

- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків насильства та жорстокого поводження у Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області;

- надати в разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної(швидкої) допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;

- з метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною;

- у разі, коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним, то такий контакт проводиться в присутності не менше однієї повнолітньої особи, окрім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує вільний доступ інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

6.4. Здобувачі освіти мають право на:

- якісні освітні послуги;

- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;

- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;

- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;

- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;

- безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;

- повагу людської гідності;

- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь - яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;

- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від насильства та булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

6.5. Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

- дотримуватися правил для учнів;
- повідомляти адміністрацію закладу освіти про факти булінгу (цькування) та насильства стосовно здобувачів освіти, педагогічних, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

6.6. Батьки здобувачів освіти мають право:

- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі - щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування);
- про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності;
- подавати заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

-

6.7. Батьки здобувачів освіти зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- сприяти у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування); виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) та інше, що сприятиме покращенню виправлення ситуації, що призвела до булінгу.

7. Взаємодія з установами, які здійснюють заходи у сфері запобігання та захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладах освіти.

7.1. Налагодження співпраці із службою у справах дітей, центром соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, представниками правоохоронних органів,

громадських інституцій.

7.2. Розроблення спільних планів роботи з проведення превентивних інформаційно-просвітницьких заходів з усіма учасниками освітнього процесу з питань запобігання та протидії насильству та булінгу (цькування).

7.3. Участь представників інших установ у професійному інформуванні усіх учасників освітнього процесу щодо запобіганню насильству та булінгу (цькування).

7.4. Залучення представників служби у справах дітей, центрів соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, представниками правоохоронних органів, громадських інституцій до розгляду звернень, заяв всіх видів насильства та булінгу (цькування).

8. Прикінцеві положення

8.1. Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми в Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області затверджується наказом директора закладу освіти і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

8.2. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з порядком захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поведження в Мар'янівському ліцеї Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області.

ФОРМА
первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

_____ (найменування закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми)

Дата події або виявлення: _____ 20____ р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

дитина з інвалідністю;

дитина-сирота;

дитина, позбавлена батьківського піклування;

інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____.

Опис ситуації: _____

(вказати максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

_____
_____.

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

тілесні ушкодження;

страх, уникання контакту;

розповіді про образи/тиск;

інше: _____.

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

поінформовано відповідальну особу закладу;

поінформовано батьків/інших законних представників;

поінформовано службу у справах дітей;

поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;

інше: _____.

_____
(підпис особи, яка заповнює
первинне повідомлення)

_____
(дата)

Додаток № 2
до наказу № 230
від 25 листопада 2025 р.

**Журнал реєстрації
фактів виявлення про насильство та жорстоке поводження з дітьми**

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат**	Підпис відповідальної особи

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування в закладі освіти?
 так, завжди;
 інколи;
 ні.
2. Як до тебе ставилися дорослі?
 з повагою;
 байдуже;
 іноді грубо або несправедливо.
3. Чи були випадки, коли хтось із працівників закладу освіти, інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?
 так;
 ні.
4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?
 так;
 ні.
5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?
(відкрите поле для відповіді)

---

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.

